

מבוא

שלום לכולם. היום אנחנו פותחות את שבוע 13 של "עיניים על עזה" ומתכנסות שוב כדי להפנות מבט ישיר אל זוועות עזה, לשאת עדות לה וגם לסרב לנרמל את התוקפנות הישראלית וההשמדה השיטתית. כמו שאומרת איילת ההתכנסות שלנו היא שילוב של למידה ומחאה, ולמעשה עצם מעשי הלמידה, הדיון ויצירת תיעוד של ההווה, שאנחנו עושים כאן הודות למי שמצטרף אלינו ולכולם ובא לדבר, ללמד ולהפנות את מבטנו, אלה עצמם מעשי מחאה המבקשים לאתגר את מנגנוני הכחשה ויוצרים מרחב סירוב קולקטיבי. היום תפנה את מבטינו יופנה מרחוק, ממלבורן, אוסטרליה, פרופסור שירי קרבס מבית הספר למשפטים של אוניברסיטת דיקין. שירי מתמחה בקשר בין חוק לטכנולוגיה היא תדבר איתנו על לוחמת מזל"ט והאופן בו טכנולוגיה מעצבת לא רק את הטקטיקות הלחימה של הצבא הישראלי אבל גם את התפיסות התרבותיות והמשפטיות שלנו של מה שמתחולל בעזה. שירי ידבר במשך שמונה דקות, ואז נפתח את הרצפה לדיון. כמו תמיד, אתם מוזמנים לכתוב את השאלות שלכם בצ'אט ואז אקרא אותם בקול רם לשירי. השיחה תתקיים באנגלית, אבל אתן יכולות לכתוב גם את השאלות שלך בעברית. שירי, תודה רבה שהצטרפת אלינו היום.

הרצאה

תודה רבה לך. לפני שאתחיל, הייתי רק רוצה להכיר בכך שאני מצטרפת אליכם היום מהארצות הבלתי-מוכרות של אנשי הוורונדג'רי של אומת הקולין כאן בנארם-מלבורן ואני מביעה רגשות כבוד לזקני העדה בעבר ובהווה ולכל חברי האומות הראשונות כאן. על ידי הכרה זו אני גם מביעה הכרה וכבוד באלפי שנים של יצירה ידע אבוריג'ינים ואני מכירה בכך שמאבקים למען צדק והגדרה עצמית הם לא רק עניינים היסטוריים, אלא מתמשכים. ובדיון שלנו היום אני מבקשת לבחון תנאים משפטיים כמו ריבונות, גבולות, הגנה עצמית פשעי מלחמה, אזרחים, רצח עם, מפרספקטיבה רחבה יותר מאשר זו של החוק הבינלאומי והמוסדות הפגומים שלו. לכן, במקום דיון טכני על הגדרות פרשנות משפטית של רצח עם או טיהור אתני הייתי רוצה להשתמש בזמן שיש לי היום כדי לשקול כיצד מונחים משפטיים משתנים ומוגדרים מחדש באמצעות טכנולוגיות צבאיות מתקדמות. באופן ספציפי אצביע על התפקידים שממלאים נחילי מזל"ט בהעמקת תהליכי דה-הומניזציה שמאפשרים לגיטימציה לחורבן עזה והעם הפלסטיני. בגלל אילוצי זמן אתמקד בשלושה אלמנטים בארכיטקטורה הטכנו-חוקית להשמדת עזה. ראשית, אסביר כיצד טכנולוגיות מזל"ט מייצרות אוואטריות של פלסטינים באמצעות מפרטים דיגיטליים וחישה דיגיטלית. לאחר מכן, אבחן את ההתאמה הבינלאומית של החוק ההומניטרי בעקבות שימוש בנחילי מזל"ט. שלישית, אדון בהשפעות של חיקוי מזל"ט של יכולות וביצועים אנושיים של ההרס של עזה.

אתחיל עם ה"אוורטריזציה", ובכך אני מתכוונת לדרך שבה נוהלי ידע צבאי ליצר ולפרש מידע על בני-אדם אינדיבידואלים במהלך עימותים מזוינים עבר למידע אוטומטי המופעל על ידי בינה מלאכותית כך שפני אדם מצטמצמים לכדי משתנים שניתן לקודד בקלות. אנשים שנראים דרך עדשה טכנית "משוכפלים" באופן דומה אך לא זהה למי שהם. כך, למשל, עדשת אינפרא אדום מאפשרת תחזית טובה יותר לפעולות לילות, אך יחד עם זאת, עושה זאת על חשבון איתור צבע שעשוי להיות מכריע בתרחישים של סכסוך מזוין. כך לדוגמה בקשר לסמלים מוגנים, כמו הצלב האדום למשל, שמחייבים יכולות לאיתור צבעים. דוגמה נוספת ממעקב מזל"ט היא הפרדת תמונה ושמע, דבר שמשנה את האופן שבו המוח שלנו מעבד ומפרש את מה שאנחנו רואים. העדשה האנכית, למשל, משנה את זווית הראיה ומציעה יכולת מוגבלת יותר של גילוי גובהו של אדם כלשהו, כך גם לגבי היכולת להבחין בין ילדים למבוגרים. בנוסף, מפרטים טכניים מייצרים דה-הומניזציה באמצעות נתונים לא אנושיים כמו שימוש בחתימות טמפרטורה או בתנועה אותות שמשקפים את נוכחותם של אנשים באמצעות חישובים לא אנושיים. כך לדוגמה בחיזוי ש-3.7 בני-אדם ייהרגו כתוצאה מנזק אגבי כאשר, "0.7 אדם" הוא כמובן נתון חסר משמעות.

המרכיב השני שצינתי הוא התאמה או "כיול מחדש" של החוק ההומניטרי הבינלאומי, ובכך אני מתכוונת לאופן שבו טכנולוגיות צבאיות ונחילי מזל"ט משנים נוהלי ליבה הנוגעים ליישום וציות לחוק ההומניטרי הבינלאומי. בעוד אנו עוסקים באלמנטים הטכניים, בהגדרות משפטיות ובאופן שבו בתי משפט עשויים לפרש אותם או שכבר עשו זאת בעבר, נוהלי ציות עם הגדרות על-פי טכנולוגיות צבאיות חדשניות גורמים לדיונים אלה להפוך, לפחות במידה מסוימת, לבלתי-רלוונטיים. כך למשל בנוגע ל"פרדוקס הדיוק": כאשר השימוש במערכות נשק מדויקות או מתוחכמות לא ממש מפחית נזק ועשוי אפילו להעצים את ההרס. זאת בגלל שהשימוש בכלי נשק מדויקים, כולל הסתמכות על נחילי מזל"טים, מייצר מטרות רבות וגורם לגיטימציה לאלימות. זה קשור גם לשגיאות אלגוריתמיות. גם אם שיעור השגיאות נמוך, העובדה שהוא מאפשר וגם יוצר של יעדים, משמעה שישנן שגיאות רבות "מעוצבות חוקית". אנחנו יודעים מראש שיהיו הרבה שגיאות, גם אם הם אחוז קטן. ובכך אנו מאפשרים קנה מידה מבצעי כולל גדול בהרבה. כל זה כמובן מניע הסלמה משמעותית של האלימות וההרס. בנוסף, שימוש במעקב לגילוי אימונים מביא לנהלים המגדירים בני אדם כ"אימונים", ומציג את חיסולם כדחוף והכרחי כאחד. בהקשר של קביעות מטרה למשל, נחילי מזל"ט וכלי מיקוד המופעלים על ידי בינה

מלאכותית הופכים מטרות מעטות לרבות, ויעדים בעדיפות נמוכה ליעדים בעדיפות גבוהה. תהליך הזה יוצר לגיטימציה ליותר פעולות ממוקדות שפחות רגישות לנזק אגבי ממה שמקובל.

לבסוף, המרכיב השלישי שציינתי נוגע לחיקוי של ביצועים אנושיים. נחילי מזל"טים נועדו לחקות יכולות וביצועים אנושיים ולייצר פרקטיקות דמויי-אנוש באופן מהיר יותר, חזק יותר, ובקנה מידה גדול יותר, כולל ניתוח נתונים רב יותר. ליתרונות הצבאיים הללו בזמן תגובה וביכולות ניתוח נתונים, יש מחיר. אנחנו מאבדים ואף מורידים בערכן של יכולות אנושיות ייחודיות. מזל"טים אינם מסוגלים ליישם או להתאים את עצמם להקשרים חדשים בשטח המבוססים על ניואנסים ורגישות תרבותית. הם גם לא מסוגלים לבצע חשיבה או ליישם נימוקים אנושיים לקבלת החלטות הנוגעות לחיים ומוות. מנקודת מבט של הקורבן הרס על ידי נחילי מזל"ט הוא תמיד שרירותי וחסר משמעות, ומוגבל בקבלת אחריות.

אני מאמינה שגורמים אלה עוזרים להסביר את התפקיד של נחילי מזל"ט וטכנולוגיות צבאיות אחרות בלגיטימציה של האלימות המחרידה שאנו רואים בעזה לפחות בקרב רוב הישראלים היהודים שממשיכים לתמוך ולשרת באופן פעיל בתשתית הצבאית. זה מוסיף לדה-הומניזציה הולכת וגוברת של הפלסטינים ותורם לחוסר המעש של מוסדות משפטיים בינלאומיים מרכזיים. אשמח מאוד להרחיב יותר כיצד כל זה תקף ספציפית בעזה. אך לפני שנפתח לשאלות, אני רוצה לציין שבעוד שאני דוברת עברית, ממש כמו עדשת המזל"ט אני מרגישה ששפה יכולה להיות עדשה וכלי של דה-הומניזציה ושליטה. אני מרגישה שאם הייתי לוקחת חלק בדיון בפומבי על חורבן עזה בשפה העברית הייתי לוקחת חלק במימוש שליטה והדרה במקום שותפות ושוויון. תודה.